

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Mevrouw mr. drs. M.C.G. Keijzer
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 1 oktober 2024

betreft Vragen over de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet

ons kenmerk 175590U

Geachte mevrouw Keijzer,

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening hebben met belangstelling kennisgenomen van de tweede voortgangsbrief sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet van 16 juli 2024¹, waarbij de Kamer tevens als bijlage de Rapportage Indringen Ketentesten (IKT) Fase 8 is aangeboden. De leden van de fracties van de **BBB** wensen de regering naar aanleiding hiervan enkele vragen voor te leggen. De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** wensen de regering eveneens een aantal vragen te stellen, mede namens de leden van de fracties van **D66**, de **SP** en de **PvdD**. De leden van de fractie van **Volt** en het lid van de fractie van **OPNL** sluiten zich bij de door de leden van de fracties van de BBB en GroenLinks-PvdA gestelde vragen aan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

De leden van de fractie van de **BBB** hebben de regering de volgende vragen te stellen.

1. De leden van de fractie van de BBB brengen de regering in herinnering de door haar tijdens het op 24 oktober 2023 gehouden mondeling overleg² over de implementatie van de Omgevingswet gedane toezegging³ om invulling te geven aan de principes van een invoeringstoets door:
 - bij de 2e en 4e voortgangsbrief in 2024, horende bij het tweede en vierde kwartaal, de onafhankelijke evaluatiecommissie te vragen om nadere duiding van de voortgang
 - na dit eerste jaar te bezien of een onafhankelijke duiding van de evaluatiecommissie ook na 18 maanden (2e kwartaal 2025) nog noodzakelijk is.
 - met de minister voor Rechtsbescherming in contact te treden om de Omgevingswet op te laten nemen in het overzicht van invoeringstoetsen.

¹ Kamerstukken I 2023/24, 33 118/34 986, GD.

² Kamerstukken I 2023/24, 33 118/34 986, FU.

³ [Toezegging T03747 – Toezegging Invulling geven aan principes invoeringstoets Omgevingswet.](#)

datum 1 oktober 2024

ons kenmerk 175590U

blad 2

- de thematische opzet van de invoeringstoets ook herkenbaar in de voortgangsbrieven te borgen, waaronder signalen over de werking van de Omgevingswet vanuit het burgerperspectief.
Onder verwijzing naar voormelde toezegging vragen deze leden de regering welke stappen er inmiddels zijn gezet. Wanneer gaat de regering hier uitvoering aan geven?
- 2. De leden van de fractie van de BBB merken op dat tijdenlang op de wetgevingssite van de overheid stond vermeld dat niet gegarandeerd kon worden dat alle opvolgende wijzigingen wel volledig waren doorgevoerd en dat gebruikers zelf de Staatsbladen en Staatscouranten moesten raadplegen. Deze leden wijzen erop dat er veel opvolgende wijzigingen hebben plaatsgevonden. En hoewel er inmiddels een website⁴ bestaat waarop alle wijzigingen kunnen worden teruggevonden, merken deze leden op dat dit voor de gemiddelde burger / ondernemer niet meer bij te houden is. Ook de website waar de actuele omgevingsplannen kunnen worden teruggevonden⁵, is maar bij weinigen bekend, aldus de leden van de fractie van de BBB.
Deze leden vragen de regering dan ook waarom hier niet meer en beter over wordt gecommuniceerd. Is de regering van plan dit alsnog te gaan oppakken? Zo ja, op welke termijn en op welke wijze?
- 3. De leden van de fractie van de BBB merken op dat lange tijd een integrale toelichting op het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en op de Omgevingsregeling niet beschikbaar was en dat zonder toelichting deze regelgeving niet goed is te interpreteren. Inmiddels zijn deze integrale toelichtingen met bronvermelding weliswaar op de website van het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) beschikbaar gekomen, maar dit is bij bijna niemand bekend. Burgers, evenals veel professionals, kunnen nog altijd niet goed hun weg vinden naar de relevante informatie. De leden van de fractie van de BBB constateren dat op dit aspect het Integraal Keten Testen zich in het geheel niet richt. Als je als "leek" iets wilt uitzoeken of een vergunning moet aanvragen, kom je in een ondoordringbaar woud van regels terecht hetgeen mensen moedeloos maakt. Het kan niet de bedoeling zijn dat enkel topspecialisten de relevante informatie weten te vinden. Dit moet ook voor de normale burger of ondernemer mogelijk zijn. De leden van de fractie van de BBB merken in dit licht nog op dat bij het Integraal Keten Testen niet wordt uitgegaan van de eindgebruiker, maar van de ICT-medewerkers bij provincies en gemeenten.
Hoe rijmt de regering het vorenstaande met de oorspronkelijke doelstelling van de Omgevingswet, te weten de vergunningverlening sneller en eenvoudiger te maken? Graag ontvangen de leden van de fractie van de BBB hierop een toelichting van de regering.
- 4. Is de regering bereid om een enquête onder de mensen in het veld te houden die dagelijks met deze wet moeten werken? Waar vindt een bouwer, ontwerper of adviseur de voorschriften waar hij zich aan moet houden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA, mede namens de leden van de fracties van D66, de SP en de PvdD

⁴ Zie hiervoor: <https://wetten.overheid.nl/zoeken>.

⁵ Zie hiervoor: <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/?session=3c195239-f4e9-4707-9a65-93b77f256221>.

datum 1 oktober 2024

ons kenmerk 175590U

blad 3

De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** hebben, mede namens de leden van de fracties van D66, de SP en de PvdD, de volgende vragen aan de regering te stellen.

- a. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA wijzen erop dat in (en na) het mondeling overleg⁶ over de implementatie van de Omgevingswet, dat in de Kamer op 24 oktober 2023 heeft plaatsgevonden, de regering heeft toegezegd dat de eerste tussenrapportage minimaal opgezet zou worden als invoeringstoets in die zin dat de onafhankelijke evaluatiecommissie bij de tweede en de vierde voorgangsbrief in 2024, horende bij het tweede en vierde kwartaal, gevraagd zou worden om een nadere duiding van de voortgang te geven.⁷ Deze leden constateren dat hier in de rapportage niets over is terug te vinden en dat er nergens wordt verwezen naar de beloofde invoeringstoets. Kan de regering toelichten waarom deze precies geformuleerde toezegging niet is uitgevoerd? Welke consequenties verbindt zij aan de toezegging?
- b. Waarom is de evaluatiecommissie niet – zoals toegezegd – betrokken geweest bij de tweede tussenrapportage? Waarom is daarover niet gemotiveerd contact opgenomen met de Kamer? Gaat de evaluatiecommissie op korte termijn alsnog een onafhankelijk oordeel geven?
- c. Hoe past het niet nakomen van deze toezegging bij de ambities van de regering om tot beter openbaar bestuur te komen?

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA wijzen op het rapport 'De gebroken belofte van de rechtstaat' van de Staatscommissie rechtstaat dat op 1 juni 2024 is gepubliceerd.⁸ Deze leden wijzen in het bijzonder naar het in dit rapport geformuleerde vierde verbeterpunt dat zich richt op begrijpelijke communicatie en adequate informatie.⁹ In dit licht wijzen de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA erop dat de regering in de Rapportage Indringend Ketentesten (IKT) Fase 8 aangeeft dat de vergunningcheck nog regelmatig foutieve of onvolledige informatie bevat.

- a. Kan de regering reflecteren op de regelmatige onjuiste informatie die van overheidswege aan burgers en bedrijven wordt verstrekt via de vergunningcheck?
- b. Wat is de datum waarop de regering deze onduidelijke situatie op alle overheidslagen wil hebben beëindigd? De regering lijkt zich te verschuilen achter de decentrale overheden maar de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA brengen in herinnering dat tijdens de debatten over de Omgevingswet die in de Kamer hebben plaatsgevonden veelvuldig is gewezen op het risico van verschillende tempo's en kwaliteiten bij decentrale overheden. De regering achtte dit risico destijds acceptabel en sprak steeds het vertrouwen uit in de kwaliteiten van de decentrale overheden.

Het voorgaande geldt volgens de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA eveneens voor de nieuwe omgevingsplannen die gepubliceerd worden. Vanwege technische beperkingen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) kiezen veel gemeenten nu voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) in plaats van een reguliere omgevingsplanwijziging. Dit ontnemt volgens deze leden het zicht van burgers op mogelijke wijzigingen in hun omgeving en omgevingsregels.

- a. Is de regering bereid om te reflecteren op de informatiepositie van burgers bij een BOPA?

⁶ Kamerstukken I 2023/24, 33 118/34 986, FU.

⁷ [Toezegging T03747 – Toezegging Invulling geven aan principes invoeringstoets Omgevingswet](#).

⁸ Kamerstukken I 2023/24, 29 279, Y, bijlage.

⁹ Kamerstukken I 2023/24, 29 279, Y, bijlage, p. VII.

datum 1 oktober 2024

ons kenmerk 175590U

blad 4

- b. Kan de regering aangeven op welke wijze burgers betrokken worden bij en invloed hebben op wijzigingen van omgevingsregels in hun omgeving wanneer dat gaat via de route van automatische opname van BOPA's in een gemeentebreed omgevingsplan bij de eerstvolgende omgevingsplanwijziging? Kan de regering bevestigen dat burgers ook op dat moment de regels die via de BOPA nu voor de gemeente gesteld zijn, succesvol kunnen aanvechten?
- c. Kan de regering de procedurele route schetsen die burgers dan moeten doorlopen?
- d. Is de regering bereid om te reflecteren op de rechtszekerheid voor initiatiefnemers en burgers wanneer burgers succesvol BOPA-onderdelen kunnen aanvechten bij opname in een omgevingsplan?
- e. Welke juridische zekerheid hebben bedrijven en burgers wanneer bij opname van een BOPA in een gemeentebreed omgevingsplan, bepaalde regels veranderen, wijzigen of vervallen?

Tijdens het plenaire debat over het invoeringsbesluit Omgevingswet van 7 maart 2023¹⁰ heeft de Kamer voor de invoering van de Omgevingswet middels de motie-Moonen (D66) c.s. over het bevorderen van participatie¹¹ randvoorwaardelijk gesteld dat een vergelijkbaar instrument als het 'voortwerp van een bestemmingsplan' gerealiseerd wordt. Dit zodat burgerparticipatie zal worden bevorderd en mogelijk gemaakt wordt. In de onderhavige voortgangsbrief stelt de regering hiervan – na overleg met bestuurlijke partners – (voorlopig) af te zien; het wordt niet meer opportuun geacht.¹²

- a. Ziet de regering, inclusief de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het problematisch rechtsstatelijk handelen in dezen? Voornoemde motie is nadrukkelijk voor het invoeringsbesluit in stemming gebracht om tot uiting te brengen dat zonder deze voorziening de Omgevingswet niet ingevoerd kon worden. Door daar nu vanaf te zien, voert de regering deze wens van het hoogste orgaan in onze democratie niet uit. Graag ontvangen de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA een reflectie op dit rechtsstatelijk aspect.
- b. Is de regering, inclusief de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, van mening dat zij zonder goedkeuring van het parlement zomaar kan afzien van toezeggingen en aangenomen moties wanneer zij met medeoverheden daartoe besluiten?
- c. Is de regering bereid om te reflecteren op de risico's van een dergelijk democratisch ethos voor de democratie, het vertrouwen van politici in de politieke afspraken die gemaakt worden, voor de rechtsstaat en ook voor de bescherming van burgers?
- d. Kan de regering inhoudelijk motiveren waarom het publiceren van voorlopige besluiten via het DSO niet meer opportuun wordt geacht? Kan de regering garanderen dat dit niets te maken heeft met de technische beperkingen die in het DSO aanwezig zijn?

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA wijzen erop dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet er zorgen bestonden over de rechtsonduidelijkheid die na invoering van de wet zou ontstaan.

¹⁰ *Handelingen I 2022/23*, 33 118/34 986, nr. 21, item 3 en item 9.

¹¹ *Kamerstukken I 2022/23*, 33 118/34 986, FB.

¹² *Kamerstukken I 2023/24*, 33 118/34 986, GD, p. 12.

datum 1 oktober 2024

ons kenmerk 175590U

blad 5

- a. Kan de regering aangeven hoeveel rechtszaken onder de Omgevingswet op dit moment bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn aangemeld en hoeveel uitspraken er reeds zijn gedaan?
- b. Kan de regering aangeven hoe vaak het bevoegd gezag in het gelijk gesteld is en hoe vaak de appellanten?

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Drs. E. Kemperman MBA

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening